

PHẢN BÁC QUAN ĐIỂM CHO RẰNG PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN LÀ TỪ BỎ MỤC TIÊU CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

LÊ THỊ THANH HÀ
Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh

Nhận bài ngày 10/9/2025. Sửa chữa xong 11/10/2025. Duyệt đăng 13/10/2025.

Abstract

The development of the private economy is an objective necessity aimed at creating breakthroughs in mobilizing and optimizing the country's potential resources, thereby enabling Vietnam to achieve prosperity and stand alongside major global powers in the new era. However, hostile forces have continuously sought to distort and oppose the Party's policies, spreading the misconception that fostering private economic development equates to abandoning the socialist goal. This article identifies and analyzes this false narrative, providing theoretical and practical arguments to refute such erroneous views, thereby reaffirming the consistency between private economic development and the socialist orientation in Vietnam's path of progress.

Keywords: Private economy, socialism.

1. Đặt vấn đề

Trước thềm Đại hội XIV của Đảng, chủ trương phát triển kinh tế tư nhân được xác định là một động lực quan trọng nhất để thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, phù hợp với quy luật phát triển tất yếu khách quan và yêu cầu của thực tiễn trong bối cảnh đất nước bước vào kỷ nguyên vươn mình. Vì vậy, ngày 04/5/2025, Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 68-NQ/TW về phát triển kinh tế tư nhân. Đây là một thay đổi có tính đột phá về tư duy, bởi thời kỳ trước đổi mới kinh tế tư nhân gần như không được chấp nhận. Đến thời kỳ đổi mới (1986), kinh tế tư nhân được chấp nhận tồn tại và phát triển. Tại Đại hội IX Đảng ta xác định, kinh tế tư nhân là một bộ phận cấu thành quan trọng của nền kinh tế. Đến Đại hội X, chủ trương phát triển kinh tế tư nhân trở thành “một động lực quan trọng” (theo Nghị quyết 10-NQ/TW năm 2017) và nay trở thành “một động lực quan trọng nhất” của nền kinh tế quốc gia, là “đầu tàu” chiến lược thúc đẩy kinh tế đất nước phát triển. Tuy nhiên, với dã tâm muốn xóa bỏ sự lãnh đạo của Đảng đối với đường lối phát triển đất nước, các thế lực thù địch và phản động đã lợi dụng chủ trương phát triển kinh tế tư nhân tại Việt Nam để tung ra những luận điệu xuyên tạc, bóp méo mô hình phát triển kinh tế của Việt Nam.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Nhận diện luận điệu phát triển kinh tế tư nhân là từ bỏ mục tiêu chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam

2.1.1. Chúng cho rằng việc khuyến khích phát triển kinh tế tư nhân là dấu hiệu từ bỏ nền tảng xã hội chủ nghĩa, rằng Việt Nam đang chuyển hướng sang kinh tế tư bản

Chúng xuyên tạc rằng, sự điều chỉnh từ kinh tế nhà nước sang kinh tế tư nhân là một sự lật đổ chính sách [17]. Phát triển kinh tế tư nhân là từ bỏ mục tiêu chủ nghĩa xã hội (CNXH) [18]. Khi đã chấp nhận kinh tế thị trường năm 1986, Đảng Cộng sản Việt Nam đã phải thừa nhận chủ nghĩa cộng sản là không tưởng nhưng suốt gần 40 năm qua chưa có vị tổng bí thư nào của Đảng Cộng sản Việt Nam dám đưa kinh tế tư nhân lên vị trí chủ đạo của nền kinh tế. Tư tưởng ủng hộ kinh tế tư nhân của Tổng Bí thư đương nhiệm đối lập hoàn toàn với quan điểm giáo điều của những người tiền nhiệm. Đi theo và phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng nhất là phá bỏ thành trì cuối cùng của

Email: havientriet@gmail.com

chủ nghĩa cộng sản [20]. Phát triển kinh tế tư nhân là sự thất bại của kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa (XHCHN), mở đường cho việc từ bỏ CNXH để đi theo chủ nghĩa tư bản tại Việt Nam [16].

2.1.2. Một luận điệu chống phá khá phổ biến về phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam

Chúng cho rằng Đảng Cộng sản Việt Nam coi kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng của nền kinh tế, là thừa nhận bóc lột, thừa nhận quan hệ sản xuất tư bản chủ nghĩa, là từ bỏ mục tiêu CNXH [18]. Các thế lực thù địch, tổ chức phản động lưu vong và số đối tượng chống đối đã rêu rao rằng, Đảng ta đưa ra quan điểm về phát triển kinh tế tư nhân lần này là bất nhất, coi kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng nhất của nền kinh tế có nghĩa “thừa nhận sự bóc lột, thừa nhận mối quan hệ sản xuất tư bản chủ nghĩa”, gây mâu thuẫn với quan điểm của Đảng trong các thời kỳ trước [16]. Một số quan điểm sai trái, phản động khác còn cho rằng chỉ có kinh tế thị trường tư bản chủ nghĩa mới phù hợp với quy luật phát triển. Đồng thời xuyên tạc Việt Nam đang “chuyển đổi sang nền kinh tế tư bản dưới vỏ bọc xã hội chủ nghĩa”. Thậm chí, một số đối tượng chống đối còn ảo tưởng rằng việc Việt Nam thừa nhận kinh tế tư nhân là dấu hiệu chuẩn bị cho sự “đổi màu” trong chính sách phát triển theo hướng tư bản chủ nghĩa, lu loa Việt Nam sắp “tư nhân hóa nền kinh tế quốc dân” [22]...

2.1.3. Các thế lực phản động cho rằng sự phát triển của khu vực kinh tế tư nhân làm suy yếu vai trò của kinh tế nhà nước và tập thể, dẫn đến bất bình đẳng xã hội tăng cao và mất kiểm soát tài nguyên quốc gia, “một nền kinh tế thị trường không thể tồn tại trong chế độ độc đảng” [17]

Ý đồ sâu xa của các quan điểm sai trái, xuyên tạc, thù địch nêu trên là cố tình bôi nhọ, tìm mọi cách chống phá Đảng trên mọi mặt trận, bằng mọi thủ đoạn hòng xóa bỏ sự lãnh đạo của Đảng và con đường tiến lên CNXH ở Việt Nam. Mục đích cuối cùng của chúng là: “Cần phải giải thể chế độ cộng sản Việt Nam mới giải quyết được tất cả vấn đề”¹. Có thể nói, các thế lực thù địch, phản động chưa bao giờ từ bỏ âm mưu xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản, lật đổ chế độ xã hội chủ nghĩa (XHCHN) ở Việt Nam. Cũng vì bị ảnh hưởng của những luận điệu chống phá đó, do chưa hiểu bản chất của vấn đề mà có một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân hoài nghi tính đúng đắn của chủ trương phát triển kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng nhất, dẫn tới hoài nghi con đường đi lên CNXH ở Việt Nam. Vì vậy, việc đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, bảo vệ chủ trương, đường lối chính sách của Đảng và Nhà nước là cần thiết hiện nay.

2.2. Luận cứ bác bỏ quan điểm sai trái của các thế lực thù địch về phát triển kinh tế tư nhân là từ bỏ mục tiêu chủ nghĩa xã hội

2.2.1. Sự tồn tại của kinh tế tư nhân là tất yếu khách quan trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

Chủ nghĩa Mác - Lênin đã tự đặt ra câu hỏi và tự trả lời về kinh tế tư nhân: “Liệu có thể thủ tiêu chế độ tư hữu ngay lập tức được không? Trả lời: không, không thể được cũng y như không thể làm cho lực lượng sản xuất hiện có tăng lên ngay lập tức đến mức cần thiết để xây dựng một nền kinh tế công hữu” [8, tr. 469]. Điều này cho thấy, trong quá trình xây dựng CNXH, không thể nôn nóng lập tức xóa bỏ ngay chế độ tư hữu mà cần phát triển công nghiệp, phát triển lực lượng sản xuất.

V.I.Lênin đã vận dụng những luận điểm của C.Mác và Ph.Ăngghen vào hoàn cảnh cụ thể của nước Nga sau Cách mạng Tháng Mười cũng đã khẳng định, trong thời kỳ quá độ, tất yếu tồn tại nhiều thành phần kinh tế gồm: “Chúng ta hãy kể ra những thành phần kinh tế ấy: 1) Kinh tế nông dân kiểu gia trưởng, nghĩa là một phần lớn có tính chất tự nhiên; 2) Sản xuất hàng hóa nhỏ (trong đó bao gồm đại đa số nông dân bán lúa mì); 3) Chủ nghĩa tư bản tư nhân; 4) Chủ nghĩa tư bản nhà nước; 5) Chủ nghĩa xã hội” [21, tr. 248]. Những chỉ dẫn của V.I Lênin đã nhấn mạnh sự tồn tại và phát triển kinh tế tư nhân trong thời kỳ quá độ là tất yếu khách quan và để phát triển lực lượng sản xuất trong điều kiện trình độ khoa học công nghệ còn thấp kém của thời kỳ quá độ thì không còn con đường nào khác ngoài việc phát triển kinh tế nhiều thành phần, trong đó có kinh tế tư nhân.

Lịch sử tồn tại và phát triển của xã hội loài người cũng đã cho thấy, kinh tế tư nhân là hình thức kinh tế tự

1) Đát nước đứng trước cơ hội phát triển hay tụt hậu ? - Nhận Định - Bình Luận - Quan điểm - Hưng Việt <https://hung-viet.org/a30659/dat-nuoc-dung-truoc-co-hoi-phat-trien-hay-tut-hau-> (ko truy cập được)

nhiên của con người trong quá trình phát triển, nó tồn tại và phát triển như một phương tiện hữu hiệu để kiến tạo cuộc sống của con người. Chỉ dựa vào kinh tế nhà nước và kinh tế tập thể để cải tạo nền sản xuất nhỏ, theo chúng tôi là không tuân theo logic phát triển của nền sản xuất nhỏ đi lên đã diễn ra trong lịch sử.

Thực tế, lịch sử ở các nước XHCN trước đây đã khẳng định: ở đâu mà sản xuất nhỏ chiếm ưu thế thì việc cải tạo nó bằng kinh tế nhà nước và kinh tế tập thể đều phải trả giá đắt mà vẫn kém hiệu quả. Phát triển kinh tế tư nhân có trình độ cao là một trong những công cụ hữu hiệu để thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Cùng với các thành phần kinh tế khác, sự phát triển của kinh tế tư nhân góp phần giải phóng lực lượng sản xuất. Hơn nữa, ở Việt Nam nếu chỉ coi kinh tế nhà nước và kinh tế tập thể là nền tảng mà không đặt kinh tế tư nhân vào đúng vị trí của nó thì chúng ta đã để quan hệ sản xuất “vượt trước” một cách giả tạo, quá xa so với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất như trước đây. Vì vậy, không thể “ép” kinh tế nhà nước và kinh tế tập thể phải có tiềm lực lớn hơn kinh tế tư nhân trong nền kinh tế thị trường định hướng XHCN trong khi chúng chưa đủ khả năng làm điều đó một cách hiệu quả.

2.2.2. Xu thế phát triển kinh tế tư nhân của nhân loại

Ngày nay chúng ta đang chứng kiến một thời đại các rào cản đầu tư, thương mại hàng hóa và dịch vụ dần bị dỡ bỏ, nền kinh tế thị trường mở đang tạo điều kiện dễ dàng cho kinh tế tư nhân lớn mạnh không ngừng. Trong quá trình phát triển, kinh tế tư nhân đã tồn tại dưới nhiều dạng như kinh tế cá thể, công ty và hiện nay là những công ty đa quốc gia. Khi kinh tế tư nhân chưa đủ mạnh, nó thường chỉ như là một lực lượng và đại diện cho quyền lợi của một gia đình, một dòng họ và một quốc gia. Sự lớn mạnh của các công ty đa quốc gia trong những năm đầu thế kỷ XXI này cho thấy kinh tế tư nhân đã có sự phát triển vượt bậc với những thay đổi về chất. Các công ty đa quốc gia chính là biểu hiện của kinh tế tư nhân được quốc tế hóa, nó trở thành lực lượng hùng mạnh nhất của kinh tế tư nhân. Các công ty đa quốc gia này có sức mạnh bao trùm lên ranh giới của nhiều nước và không còn đại diện cho một quốc gia nào nữa mà trở thành lực lượng đại diện cho chính nó. Trên vũ đài kinh tế, thậm chí cả chính trị, người ta buộc phải ý thức được sức mạnh to lớn của lực lượng kinh tế này cũng như những ảnh hưởng, tác động của nó tới nền kinh tế toàn cầu, đến quá trình phát triển của từng nước.

Trước đây, nhiều ngành, nhiều lĩnh vực chỉ có kinh tế nhà nước hay kinh tế tập thể mới đủ tiềm lực để giải quyết, chẳng hạn như lĩnh vực quốc phòng, giáo dục, y tế, bảo vệ môi trường... Nhưng ngày nay, những ngành, lĩnh vực đó, kinh tế tư nhân vẫn có thể đảm nhận được. Điều đó cho thấy, kinh tế tư nhân đã và đang khẳng định được vị thế của mình trong các thành phần kinh tế. Vị thế đó cũng đã được chứng minh trong thực tiễn, thông qua hàng chuỗi các vụ phá sản của các công ty tư nhân. Công ty nào không thích ứng sẽ bị đào thải, đó chính là sự chọn lọc tự nhiên trong quá trình phát triển. Vì vậy, việc Đảng Cộng sản Việt Nam khẳng định, phát triển kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng nhất trong nền kinh tế thị trường định hướng XHCN là đúng xu hướng phát triển của kinh tế tư nhân.

2.2.3. Chủ trương, Nghị quyết của Đảng và thực tiễn phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam trong 40 năm qua không mâu thuẫn, không từ bỏ mục tiêu xây dựng CNXH. Điều đó được thể hiện cụ thể: 1) Nghị quyết số 14-NQ/TW ngày 18/3/2002 do Hội nghị Trung ương 5 khóa 9 ban hành “Về tiếp tục đổi mới cơ chế, chính sách, khuyến khích, tạo điều kiện phát triển kinh tế tư nhân”. Nghị quyết khẳng định: “Kinh tế tư nhân là bộ phận cấu thành quan trọng của nền kinh tế quốc dân. Phát triển kinh tế tư nhân là vấn đề chiến lược lâu dài trong phát triển nền kinh tế nhiều thành phần định hướng XHCN, ... Bảo vệ lợi ích hợp pháp, chính đáng của cả người lao động và người sử dụng lao động... Chăm lo bồi dưỡng giáo dục các chủ doanh nghiệp nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, gắn bó với lợi ích của đất nước và sự nghiệp xây dựng CNXH” [1]; 2) Ngày 09/12/2011 Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 09-NQ/TW “Về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế” với quan điểm chỉ đạo: “Xây dựng đội ngũ doanh nhân lớn mạnh cả về số lượng và chất lượng, ... góp phần... phát triển kinh tế thị trường định hướng XHCN” [5]; 3) Ngày 03/6/2017 Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 10-NQ/TW về phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng XHCN. Quan điểm chỉ đạo của Nghị quyết: “Kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng để phát triển kinh tế. Kinh tế nhà

nước, kinh tế tập thể cùng với kinh tế tư nhân là nòng cốt để phát triển nền kinh tế độc lập, tự chủ... Phát huy mặt tích cực có lợi cho đất nước của kinh tế tư nhân, đồng thời tăng cường kiểm tra, thanh tra, giám sát, kiểm soát, thực hiện công khai, minh bạch, ngăn chặn, hạn chế mặt tiêu cực, nhất là phòng, chống mọi biểu hiện của “chủ nghĩa tư bản thân hữu”, quan hệ “lợi ích nhóm”, thao túng chính sách, cạnh tranh không lành mạnh để trục lợi bất chính” [9]; 4) Nghị quyết số 41-NQ/TW ngày 10/10/2023 của Bộ Chính trị về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ mới. Quan điểm của Nghị quyết là: “Xây dựng, tôn vinh, cổ vũ đội ngũ doanh nhân lớn mạnh, có tinh thần yêu nước, ý chí tự cường dân tộc, khát vọng cống hiến, thượng tôn pháp luật, góp phần phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc” [3]; 5) Đặc biệt, Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân. Quan điểm chủ đạo của Nghị quyết là: “Trong nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng nhất của nền kinh tế quốc gia,... cùng với kinh tế nhà nước, kinh tế tập thể, kinh tế tư nhân giữ vai trò nòng cốt để xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ, tự lực, tự cường gắn với hội nhập quốc tế sâu rộng, thực chất, hiệu quả, đưa đất nước thoát khỏi nguy cơ tụt hậu, vươn lên phát triển thịnh vượng” [4]. Tất cả quan điểm chỉ đạo của các Nghị quyết về kinh tế tư nhân nêu trên cho thấy, chủ trương phát triển kinh tế tư nhân của Việt Nam không hề mâu thuẫn, xa rời mục tiêu CNXH mà Đảng và nhân dân ta đã lựa chọn như lời rêu rao, vu khống của các thế lực thù địch về vấn đề này.

Quan điểm “kinh tế tư nhân là “một động lực quan trọng nhất” của nền kinh tế” không đồng nhất với ý kiến của các thế lực thù địch là “đưa kinh tế tư nhân lên vị trí chủ đạo của nền kinh tế”. Cũng không nên khẳng định: “Tư tưởng ủng hộ kinh tế tư nhân của tổng bí thư đương nhiệm đối lập hoàn toàn với quan điểm giáo điều của những người tiền nhiệm”. Bởi lẽ, Đại hội VI chỉ rõ “Không nên có thành kiến, phân biệt đối xử, gây khó khăn cho những người lao động cá thể chưa muốn tham gia các tổ chức kinh tế tập thể hoặc xin rút ra khỏi các tổ chức đó” [9, tr. 60]. Đại hội VII, Kinh tế cá thể “được phát triển trong các ngành nghề ở cả thành thị và nông thôn, không hạn chế việc mở rộng kinh doanh,...” [10, tr. 117]. Đại hội VIII khẳng định “khuyến khích phát triển các thành phần kinh tế và hình thức tổ chức kinh doanh” [11, tr. 92]. Đại hội IX tiếp tục khẳng định “Thực hiện nhất quán chính sách phát triển nền kinh tế nhiều thành phần. Các thành phần kinh tế kinh doanh theo pháp luật đều là bộ phận cấu thành quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, cùng phát triển lâu dài, hợp tác và cạnh tranh lành mạnh; trong đó kinh tế nhà nước giữ vai trò chủ đạo, kinh tế nhà nước cùng với kinh tế tập thể ngày càng trở thành nền tảng vững chắc của nền kinh tế quốc dân” [12, tr. 95-96]. Nghị quyết Trung ương năm (khóa IX) về tiếp tục đổi mới cơ chế, chính sách, khuyến khích và tạo điều kiện phát triển kinh tế tư nhân (ngày 18/3/2002) (khóa IX) đã đánh giá cao vai trò của kinh tế tư nhân. Đại hội X, Đảng ta đánh giá “Kinh tế tư nhân có vai trò quan trọng, là một trong những động lực của nền kinh tế” [13, tr. 83]. Đại hội XI “Khuyến khích phát triển mạnh mẽ kinh tế tư nhân” [14, tr. 36] và đề ra nhiệm vụ “Hoàn thiện cơ chế, chính sách để phát triển mạnh mẽ kinh tế tư nhân trở thành một trong những động lực của nền kinh tế” [14, tr. 101]. Như vậy, từ Đại hội VI đến nay Đảng ta đã có nhiều bổ sung nhận thức mới về kinh tế tư nhân. Đảng luôn khẳng định các thành phần kinh tế đều có cơ hội phát triển như nhau, không phân biệt và không kỳ thị sự phát triển kinh tế tư nhân như lời rêu rao của các thế lực thù địch.

Những thành tựu về phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam trong 40 năm đổi mới vừa qua không hề từ bỏ mục tiêu CNXH như các thế lực thù địch xuyên tạc mà nó đang là lực lượng tiên phong thúc đẩy tăng trưởng, tạo việc làm, nâng cao năng suất lao động, năng lực cạnh tranh quốc gia, công nghiệp hóa, hiện đại hóa, tái cấu trúc nền kinh tế theo hướng xanh, tuần hoàn, bền vững: “Khu vực kinh tế tư nhân hiện có khoảng hơn 940 nghìn doanh nghiệp và hơn 5 triệu hộ kinh doanh đang hoạt động, đóng góp khoảng 50% GDP, hơn 30% tổng thu ngân sách nhà nước và sử dụng khoảng 82% tổng số lao động vào tăng trưởng kinh tế, tạo việc làm” [19]. Theo thông tin được Trung tâm Thông tin và dự báo kinh tế - xã hội quốc gia (NCIF) phối hợp với viện Konrad Adenauer Stiftung (Đức) đã tập hợp danh sách 500 doanh nghiệp tư nhân lớn nhất Việt Nam (VPE500). Các doanh nghiệp này chỉ chiếm 0,08% trong tổng số lượng doanh nghiệp của cả nước nhưng đã tạo ra 10,4% việc làm, chiếm 13% tổng giá trị tài sản và 15,8% doanh thu thuần của khu vực doanh nghiệp tư nhân cả nước [15, tr. 147]. Trong bối

cảnh tình giảm bộ máy như hiện nay, một bộ phận lớn cán bộ công chức, viên chức đang rời khu vực công sang khu vực tư. Nhiều ngành nghề năng động của khu vực tư nhân sẽ là nơi tiếp nhận, giải quyết công ăn việc làm cho bộ phận này. Bởi các doanh nghiệp tư nhân thường là nguồn cung cấp việc làm chính, giúp giảm tỷ lệ thất nghiệp và nâng cao mức sống của người lao động vì mục tiêu CNXH.

2.2.4. Bóc lột là một phạm trù lịch sử, trong những thời đại khác nhau, quan niệm, hình thức và bản chất bóc lột cũng khác nhau

Trong chủ nghĩa Mác, khái niệm bóc lột chủ yếu liên quan đến cách mà giai cấp tư sản trục lợi từ sức lao động của giai cấp công nhân. Bóc lột trong xã hội hiện đại không chỉ giới hạn trong lĩnh vực kinh tế mà một số chính quyền có thể lợi dụng quyền lực để áp đặt chính sách bất công, khiến người dân phải chịu thiệt thòi về quyền lợi kinh tế, chính trị và xã hội. Tuy nhiên, ở Việt Nam, Đảng ta luôn khẳng định: “Thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội ngay trong từng bước và từng chính sách phát triển; tăng trưởng kinh tế đi đôi với phát triển văn hóa, y tế, giáo dục..., giải quyết tốt các vấn đề xã hội vì mục tiêu phát triển con người” và “bảo đảm định hướng XHCN trong các chính sách xã hội” [6]. Tư nhân hóa và tăng cường cạnh tranh trong kinh tế tư nhân có thể dẫn đến cải thiện năng suất, tạo việc làm và nâng cao mức sống. Nhưng, nếu thiếu cơ chế giám sát và bảo vệ quyền lợi người lao động, tình trạng bóc lột có thể xảy ra, chẳng hạn như điều kiện làm việc không đạt tiêu chuẩn, lương thấp hoặc thời gian lao động kéo dài. Vấn đề nằm ở cách quản lý và điều tiết. Do vậy, cần có luật lao động chặt chẽ, chế độ bảo hiểm xã hội, phúc lợi xã hội hợp lý và các hiệp hội bảo vệ quyền lợi công nhân hoạt động hiệu quả, kinh tế tư nhân có thể thúc đẩy phát triển mà không làm gia tăng sự bóc lột.

Ở Việt Nam, việc sử dụng giá trị thặng dư để giải quyết các vấn đề xã hội trong thời kỳ quá độ cũng là cần thiết và tất yếu. Bởi mục tiêu chính sách xã hội của Việt Nam là chăm lo cho con người, vì con người, lấy con người làm trung tâm, là chủ thể, mục tiêu, động lực, nguồn lực để phát triển bền vững đất nước. Bên cạnh đó, Nghị quyết 68-NQ/TW đã khẳng định: “Bảo đảm kinh tế tư nhân cạnh tranh bình đẳng với các thành phần kinh tế khác ... phát triển đội ngũ doanh nhân lớn mạnh, có tinh thần yêu nước, tự tôn dân tộc, khát vọng cống hiến, thượng tôn pháp luật, tích cực thực hiện trách nhiệm xã hội” [19]. Đồng thời, thiết lập mối quan hệ giữa các cấp ủy đảng, chính quyền với doanh nghiệp chặt chẽ, nghiêm cấm việc thao túng, trục lợi chính sách, lợi dụng, làm tha hóa cán bộ, công chức. Xây dựng đội ngũ doanh nhân có bản lĩnh chính trị, có ý chí, khát vọng phát triển đất nước theo con đường CNXH. Do vậy, ở Việt Nam không có việc phát triển kinh tế tư nhân sẽ gia tăng tình trạng bóc lột như lời rêu rao của các thế lực thù địch.

2.2.5. Thực tiễn phát triển kinh tế tư nhân trong thời gian qua cho thấy, khu vực này đang ngày càng đóng vai trò quan trọng trong việc bảo đảm an sinh xã hội, phúc lợi xã hội và hỗ trợ cộng đồng

Theo VCCI, trong năm 2020, các doanh nghiệp tư nhân đã đóng góp hơn 1 tỷ USD vào các hoạt động từ thiện và an sinh xã hội [7] và 58% doanh nghiệp xác định làm từ thiện không vì mục đích kinh doanh nào. Các doanh nghiệp cũng như một số doanh nhân hoạt động từ thiện chủ yếu ở ba lĩnh vực: giúp đỡ người có hoàn cảnh khó khăn, cứu trợ thiên tai, xóa đói giảm nghèo... Cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam là lực lượng đi tiên phong trong các hoạt động nhân đạo từ thiện, trợ giúp xã hội hướng tới mục tiêu “không để ai bị bỏ lại phía sau”.

Trong 40 năm đổi mới vừa qua, Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu trong công cuộc giảm nghèo. Khảo sát mức sống dân cư năm 2024, thu nhập bình quân của người dân tiếp tục được cải thiện và tăng cả ở khu vực thành thị và nông thôn. Đời sống Nhân dân được cải thiện, thu nhập bình quân 1 người 1 tháng năm 2024 theo giá hiện hành đạt 5,4 triệu đồng, tăng 9,1% so với năm 2023, cao hơn tốc độ tăng thu nhập của năm 2023 so với năm 2022 (6,2%). Nhóm hộ có thu nhập cao nhất (nhóm gồm 20% dân số có thu nhập cao nhất – nhóm 5) bình quân 1 người 1 tháng đạt 11,8 triệu đồng cao gấp 7,4 lần so với nhóm hộ có thu nhập thấp nhất (nhóm gồm 20% dân số có thu nhập thấp nhất – nhóm 1) với thu nhập bình quân chỉ đạt 1,6 triệu đồng/người/tháng. Sự chênh lệch trong chi tiêu đời sống bình quân 1 người 1 tháng giữa nhóm hộ có thu nhập cao nhất (nhóm 5) và nhóm hộ có thu nhập thấp nhất (nhóm 1) trong năm 2024 là 3,1 lần (hơn 4,5 triệu đồng so với gần 1,5 triệu đồng). Tỷ lệ hộ nghèo năm 2024 là 2,3%, giảm 1,1 điểm phần trăm so với năm 2023. Hệ số GINI (theo thu nhập) của Việt Nam năm

2024 là 0,372, không thay đổi nhiều so với năm 2023 và vẫn giữ ở mức bất bình đẳng trung bình so với các nước trên thế giới. Điều này cho thấy, không phải kinh tế tư nhân là gia tăng bất bình đẳng trong xã hội. Với tất cả những thành tựu phát triển kinh tế - xã hội, giảm nghèo bền vững, giảm khoảng cách giàu - nghèo của Việt Nam trong thời gian qua nêu trên là minh chứng cụ thể nhất cho sự vu khống và thái độ hằn học của các thế lực thù địch, phản động khi cho rằng phát triển kinh tế tư nhân là thừa nhận bóc lột và gia tăng phân hóa giàu - nghèo ở nước ta.

3. Kết luận

Phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam đóng vai trò cực kỳ quan trọng trong việc thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia và hiện thực hóa mục tiêu CNXH. Hiện nay, khu vực tư nhân đóng góp khoảng 50–51% GDP, tạo ra hơn 80% việc làm, với hơn 40 triệu lao động, và chiếm hơn 30% ngân sách nhà nước. Nhiều tập đoàn tư nhân như VinGroup, THACO đã đầu tư vào hạ tầng, công nghệ, giáo dục... thể hiện khát vọng vươn lên và đóng góp vào sự phát triển quốc gia. Nhiều doanh nghiệp tư nhân đang tích cực đổi mới công nghệ, tham gia vào chuỗi giá trị toàn cầu và nâng cao năng suất lao động. Những thành tựu phát triển kinh tế tư nhân là minh chứng để khẳng định kinh tế tư nhân là động lực quan trọng nhất của nền kinh tế thị trường định hướng XHCN ở Việt Nam hiện nay và phát triển kinh tế tư nhân không phải để từ bỏ mục tiêu CNXH.

Tài liệu tham khảo

- [1] Ban Chấp hành Trung ương (2002). *Nghị quyết số 14-NQ/TW, ngày 18/3/2002 về tiếp tục đổi mới cơ chế, chính sách, khuyến khích và tạo điều kiện phát triển kinh tế tư nhân.*
- [2] Ban Chấp hành Trung ương (2017). *Nghị quyết số 10-NQ/TW, ngày 3/6/2017 về phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.*
- [3] Ban Chấp hành Trung ương (2023). *Nghị quyết số 41-NQ/TW, ngày 10/10/2023 về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ mới.*
- [4] Ban Chấp hành Trung ương (2025). *Nghị quyết số 68-NQ/TW, ngày 4/5/2025 về phát triển kinh tế tư nhân.*
- [5] Ban Chấp hành Trung ương (2011). *Nghị quyết số 09-NQ/TW, ngày 9/12/2011 về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.*
- [6] Cấn Văn Lực và nhóm chuyên gia Viện Đào tạo và nghiên cứu BIDV. *Vai trò, thực trạng và giải pháp phát triển đột phá kinh tế tư nhân trong kỷ nguyên mới.* Nguồn: <https://special.nhandan.vn/kinh-te-tu-nhan-trong-ky-nguyen-moi/index.html>. Truy cập ngày 10/9/2025.
- [7] Cơ quan Thống kê Quốc gia. Cục Thống kê - Bộ Tài chính (2025). *Thông cáo báo chí kết quả khảo sát mức sống dân cư năm 2024.* Nguồn: <https://www.nso.gov.vn/tin-tuc-thong-ke/2025/05/thong-cao-bao-chi-ket-qua-khao-sat-muc-song-dan-cu-nam-2024/>. Truy cập ngày 12/9/2025.
- [8] C. Mác và Ph. Ăngghen *Toàn tập* (tập 4, 1995). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [9] Đảng Cộng sản Việt Nam (1987). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VI.* NXB Sự thật, Hà Nội.
- [10] Đảng Cộng sản Việt Nam (1991). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII.* NXB Sự thật, Hà Nội.
- [11] Đảng Cộng sản Việt Nam (1996). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII.* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [12] Đảng Cộng sản Việt Nam (2001). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX.* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [13] Đảng Cộng sản Việt Nam (2006). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X.* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [14] Đảng Cộng sản Việt Nam (2011). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI.* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [15] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (tập 1). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [16] Liêm Chính, Bình Nguyên (2025). *Nhận diện luận điệu sai trái, xuyên tạc Nghị quyết 68 về phát triển kinh tế tư nhân.* Nguồn: <https://cand.com.vn/Chong-dien-bien-hoa-binh/nhan-dien-luan-dieu-sai-trai-xuyen-tac-nghi-quyet-68-ve-phat-trien-kinh-te-tu-nhan-i768012/>. Truy cập ngày 12/9/2025.
- [17] Nguyễn Trọng Tài (2025). *Luận điệu bóp méo quan điểm phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam hiện nay.* Quân đội Nhân dân, ngày 12/5/2025. Truy cập ngày 10/9/2025.
- [18] Phùng Mạnh Cường (2022). *Phát triển kinh tế tư nhân không phải là từ bỏ mục tiêu chủ nghĩa xã hội.* Nguồn: <https://www.qdnd.vn/phong-chong-dien-bien-hoa-binh/phat-trien-kinh-te-tu-nhan-khong-phai-la-tu-bo-muc-tieu-chu-nghia-xa-hoi-697084>. Truy cập ngày 12/9/2025.
- [19] Phương Nam 24h (2025). *Top 10 công ty, tập đoàn lớn nhất tại Việt Nam năm 2025.* Nguồn: <https://phuongnam24h.com/tap-doan-lon-nhat-tai-viet-nam.html>. Truy cập ngày 12/9/2025.
- [20] RFA Tiếng Việt (2025). *Tổng Bí thư Tô Lâm phá bỏ thành trì cuối cùng của Chủ nghĩa Cộng sản.* Nguồn: <https://www.rfa.org/vietnamese/thoi-su/2025/03/26/to-lam-kinh-te-tu-nhan-cong/>. Truy cập ngày 12/9/2025.
- [21] V.I. Lênin *Toàn tập* (tập 43, 2005). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [22] VOV (2025). *Nhận diện luận điệu xuyên tạc Nghị quyết 68 về phát triển kinh tế tư nhân.* Nguồn: <https://vov.vn/chinh-tri/nhan>